

# Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână : DUMINECA.

## PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :  
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.  
Pentru România și străinătate :  
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

## PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin  
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte  
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiunea a  
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 2708/1905.

## Circular

**cătră toate oficiile protopresviterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Conzistoarelor române ort., din Arad și Oradea-mare.**

Escelența Sa, Domnul Ministru reg. ung., de culte și instrucțiune publică, prin circularul său prezidial de dd. de 17 Iunie a. c., sub N-rul 1841 din acest an a dispus următoarele :

În fiecare clasă a fiecărei școli **poporale elementare** și a fiecărei școli medii trebuie ca, amăsurat **planului de învățământ** și stadiului de dezvoltare intelectuală a elevilor clasei respective, în îmbinare de cartea de cetire sau în firul propunerii igienei și antropologiei, să li-se facă în mod potrivit cunoscute elevilor — atât în școlile de copii cât și de copile — pericolele materiale și morale, ivite în urma alcoolismului, și stricăciunile cari subminează bunăstarea poporului, elucidând însă aceste pericole și stricăciuni din punct de vedere : sanitar, al moralei publice și economic. **Ceea-ce se aduce la cunoștință tuturor spre știre și strictă acomodare.**

În conformitate cu aceasta Escelența Sa Domnul Ministru a mai enunțat, că ori-ce carte de cetire, fie ea scrisă pentru oricare categorie sau grad de școală, în edițiile următoare dispozițiunii de mai sus numai în acel caz va fi admisă pentru întrebuițare în școală, *dacă în aceea ediție se va spriginî cu cel puțin una lectură lupta contra alcoolismului*, combătându-l din oareșicare punct de vedere; și adaugă mai departe, că și manualele de pedagogie, de științele cari se ocupă de antropologie, precum și manualele de igienă — numai într-o atâta pot să țină cont la aprobare ministerială, întrucât corespund îndeajuns intențiilor exprimate în aceea ordonanță.

Aducem aceasta la cunoștința tuturor autorilor de cărți didactice, cari doresc ca scrierile lor să fie admise și introduse în școlile de pe teritoriul consistoarelor noastre de Arad și Oradea-mare.

Arad, 21 Iunie (4 Iulie) 1905.

**Ioan I. Papp**  
Episcop,

## La didactica experimentală a memorizării.

(Urmare)

### 4. Memorizarea pe de-a 'ntregul și în părți. Învățământul economizător.

Număroase cercetări experimentale au dovedit, că : unii școlari sunt obicinuiți de a memoriza mai întâi câte o frază, câte 2 șire, câte 1 strofă, o succesiune unitară de tonuri muzicale (câteva tacte), șcl. apoi o altă parte următoare în legătură cu cea precedentă, și așa mai departe. Alții din contră, memorizează nu în părți ci pe de-a 'ntregul, așa că cetesc de ex. o strofă, sau chiar și o piesă completă (nu prea lungă) și repetează întreaga serie de idei și cuvinte totdeauna în coerență, dela început până la sfârșit. Aceste două forme de memorizare se pot apoi combina unele cu altele în diverse chipuri. Experiența demonștră, că se face *risipă de timp*, dacă școlarul, din cauza unui singur pasagiu mai dificil, este pus să repeteze totdeauna întreaga serie dela început până la fine. La materii aproximativ omogene și coerente memorizarea unui întreg logic deodată, prin repetire de mai multe-ori dela început până la fine, s'a dovedit ca procedura cea mai avantajoasă în general pentru *toți indivizii*. Memorizarea în părți față de cea pe de-a întregul are următoarele des-avantajii :

1) Finea fiecărei părți deosebite, în loc de a se asocia cu începutul părții următoare, se asociază cu începutul său propriu, și astfel prin mai multe repetițiuni progresive și regresive, nemijlocite și mijlocite, se va forma o serie de încantări inutile, ba chiar stricătioase asocierii, încantări, pe cari, mai târziu, va trebui să le dizolvăm prin noi repetițiuni. — 2) La memorizarea în părți, la fiecare parte a materialului se va produce o aglomerație de repetițiuni, după cari apoi va urma un lung interval de pauză, pe când la memorizarea pe de-a întregul repetițiunile părților singulare se vor succeda unele după altele în intervale de timp egale. — 3) Mai departe, la memorizarea în fragmente mici, școlarul prea ușor să neglije coerența logică și organică a întregului, va memoriza mehanic, deci el își va imprima în minte exclusiv numai reprezentanții verbale motorice, acustice și vizuale. Din aceste constatări experimentale rezultă următorul postulat didactic: *Învățătorul să conducă pe școlari toldeauna la memorizarea unui întreg organic de cunoștințe coerente, prin citire de mai multe-ori dela început până la sfârșit. În fine să le arate cum au să scoată pasajele mai dificile și să le memorizeze deosebit, să le așeze la locul lor în serie complectă și pe aceasta apoi să o repeteze iarăși dela început până la sfârșit.*

#### 4. Celeritatea memorizării.

Prin observațiune directă ne putem convinge că dacă memorizarea se efectuește prea lent, dacă ne aprofundăm preainteziv în material, ba poate chiar și refletăm mai adânc asupra conținutului, atunci efectul memorizării atât în ceea ce privește celeritatea, cât și firmitatea păstrării este foarte redus. Memorizarea repede admite, în același timp, mai multe repetițiuni, de aceea ni se și pare, că ne ajută și ne conduce la un grad oare-care de imprimare mai grabnică și mai solidă totodată. Este însă într'adevăr surprinzător faptul, că *memorizarea mehanică*, care nu permite atențiunii timp de a-se aprofunda, în ceea-ce privește *păstrarea ne dă rezultate mai favorabile*, decât cea logică.

Acum ar fi de a-se cerceta și constata prin experimente didactice-psihologice: cum se modifică și întru cât se potrivesc relațiunile indicate mai sus, când e vorba de diferiți indivizi, clase și materii de învățământ.

5. *Unitarea (început)* Dacă cercăm să reproducem în minte forma, culoarea, mirosul șcl. d. ex. a unei roze, pe care am intuit-o înainte cu vre-o câteva momente, vom putea constata, că în urma intuirii, imaginile memoriale din moment în moment vor deveni tot mai puțin precise, mai palide.

Acest proces de disparițiune al imaginilor memoriale a fost studiat în mod experimental.

Așa de ex. tonuri muzicale de înălțime medie se vor putea recunoaște în proporția următoare: după 2 (secunde de timp în 94% de cazuri, după 10 în 78%, ear după 60 în 60% cazuri. Alt exemplu: la discuri de culoare cenușie cu o diferență de iluminățiune de  $\frac{1}{15}$  intențitate (între câte două discuri succesive), după un interval de 5 aceea diferență a putut fi recunoscută în 100% cazuri, după 30 în 83%, ear după 120 în 50% de cazuri, șcl. Cam tot astfel de relațiuni se pot constata și pentru senzul tactil. De aci învățăm, că: *In primele secunde, imediat în urma impresiunii senzuale, intențitatea imaginilor memoriale scade rapid, mai târziu însă, după un interval mai lung, cu mult mai lent. De aci rezultă regula didactică experimentală, că de ex. la scris, cântare, cetire estetică șcl. după arătarea înainte din partea învățătorului are să urmeze imediat imitarea din partea școlarului (început).* Desemnătorul posedă reprezentanțiuni foarte determinate despre dimenziuni și forme, pictorul despre diferitele nuanțe ale colorilor, muzicantul despre tonurile muzicale, șcl., pentru că *exercițiul și repetițiunea impresiunilor are puterea și efectul de a menține reprezentanțiunile în stare clară și determinată.* Pozițiunea și mișcările degetelor la scris și desemn, mișcările organelor vocii la pronunțarea cutărui son, șcl. produc astfel de reprezentanțiuni, cari nici odată nu pot deveni total nedeterminate sau obscure, pentru că aceste reprezentațiuni provin dela corpul nostru propriu și reproducerea lor de regulă provoacă și percepțiunea senzuală corespunzătoare. De aceea dacă de ex. ne însemnăm în minte lungimea unei linii, reprezentându-ne-o măsurată cu centimetrul, sau cutare interval de timp, apreciat prin numărul respirațiunilor, sau colorile, prin termini intuitivi de ex. roșu ca sângele, verde ca iarba, galben ca ceara, șcl., sau dacă asociem cutari reprezentanțiuni cu anumite mișcări de ale organelor de vorbire, șcl., atunci toate acele reprezentanțiuni vor fi scutite de unitarea grabnică. Reprezentațiuni principale, mai abstracte, vor putea fi ușor reconstruite cu ajutorul reprezentațiunilor mai senzuale (și motorice), cu cari stau în conexiune asociativă. *De aci rezultă regula didactică: Învățămantul, cu deosebire cel al școlarilor puțin capacitați, pe cât numai e posibil, să se întemeze pe senzațiuni tactile, de pozițiune și de mișcare.*

(Va urma).

## Ceva despre predică.

Este un adevăr incontestabil, că o efectivă terapie sufletească pastorală pretinde două condițiuni:

1) Prepararea poporului prin un cult înălțător, neobositor.

2) Înraurirea educativă prin cuvânt alcătuit conform statului religios-moral și gradului de inteligență al auditorului.

Deși în timpul recerut prin clerul eșit din școala noastră s'au trezit amvoanele din vechea amuțire și predica se cultivă cu diligență, totuși predicile ținute având destule defecte materiale și formale nu pot produce efectul dorit.

### I. Defectele formale.

Cei mai mulți predicatori cetesc predicile de pe hârtie.

Să privim acest metod sub punctul de vedere psihologic atât în cât privește pe cuvântător cât și pe auditor.

Având predicatorul spre un efect deplin a fi sufletește concentrat numai în expunerea materiei, conform centrului material, pe lângă care are să clădească ideile sale, fără a se lupta intelectual și cu reproducerea formelor verbale sau a celor declamatorice, cari angajându-l pentru sine îi detrag puterea a se obiectiva ca expunător convingerei sale fine, o predică cetită de pe hârtie nu poate avea efectul dorit, fiind-că cuvântătorul este sufletește împărțit pentru textul predicii, pentru a reproduce forma verbală și declamatorică, cu deosebire neputând auzitorul privi ochi în ochi, lipsește reciproca electrizare, care înviorază atât pe cuvântător cât și pe auditor. Deoarece cetirea obosește cu mult mai mult decât vorbirea, se străplântă prin comunicația sufletească oboseala și asupra auditorului, ca tonul unei violini la alta apropiată, eară somnolența auditorului reflectează deprimător înapoi asupra cetitorului, așa că succesiv se paralizează sufletește unul pe altul, până ce sunt ambii bucuroși, că s'a finit predica, care a fost foarte instructivă, d.că n'a lăsat în suflet nici o urmă de înraurire.

Alții recitează predicile de-a rostul — dară cu ajutorul hârtiei, pe care o consultă din când în când, deoarece un atare cuvântător nu este cu toată psihologia cufundat în materia de propus, ci toată atențiunea sa este ferecată de reproducerea textului memorat, de modulările vocii și gesturile exercitate, pe lângă toată silința lipsind în urma binarțiunei sufletești necesara putere a electriza sufletul auditorului, nici aceasta predicare nu are efectul necesar, căci cum ne învață experiența, produce mai multă somnolență de cât încordarea atențiunei, cu atât mai puțin poate realiza scopul predicii.

Propunând însă predicatorul firul ideilor sale înainte bine pregătite în formă esabrută, torcându-se aceasta succesiv în mod logic sub forma căldurei sufletești

pentru misiunea mântuitoare, și sub expansiunea fan tazei aducându-se dovezi din toate momentele vieții organice sociale și psihice, armonisându-se declamarea și gesturile cu ideile desfășurate, fiind atât predicatorul concentrat cât și auditorul atent, coincid ambele părți spiritual în scopul final al predicii și fiind curentul psihofizic între ambele părți destul de electric, să însufletește auditorul de cuvântător și cuvântătorul de atențiunea auditorului.

Sub o atare reciprocă și crescentă însuflețire poporul devine spiritual dispus, iar' din rostul predicatorului isvorește un isvor nesecat de nvățatură și lumină intelectual morală.

Privind deci predica sub punctul de vedere psihologic are cea mai slabă predică esabrutătă mai mult folos, decât cea cetită sau recitată, fiindcă la una e pătrărul întreg, pe când la alta este numai jumătate aceea, ce esențial are să fie.

Un defect formal, de care pătinesc predicatorii români în ziua de azi, sunt barbarizmele și neologismele, cari îngreue priceperea și reflectează rău asupra cuvântătorului, care arată, că ori voește să brileze cu multă știință, ori nu cunoaște deajuns limba poporului, eară ambele posibilități se resfrâng în mod nefavorabil asupra cuvântătorului, pe care poporul în un atare caz numai cu ochii și cu gura, dar nu și cu spiritul. Din acest motiv e de cultivat limba poporului, de studiat orizontul său de vederi precum și gradul său de cultură, căci nu e auditorul pentru plinirea formei, ci predica ca idee, de a lumina, este pentru popor.

Al doilea imperativ necondiționat pretins de idea predicii este cultivarea predicii esabrutătă bine pregătita, la care păstorul nu vorbește numai la ochi și la gură, ci la sufletul auditorului. Drept aceea e numai de cât de părăsit metodel usat, de a împlini datorința numai formal, ci e de luat în privire în prima linie la ideea și folosul predicii, ca unicul și cel mai efectiv mijloc educativ pastoral.

### II. Defectele naturale.

Predicile cetite sau recitate de pe alți autori sunt pentru referințele de azi absolut nesuficiente, pentru că predicatorul la alegerea materială nu are altă directivă decât numai pericopa zilei, devenind astfel eară și formă primită peste esență. Prin un atare sistem auditorul nu mult se procopsește, pentru că în cele mai multe cazuri prin aceea formalitate numai ritual justificată, detragându-se poporului cele necesare, i-se dau cele mai puțin folositoare, ceea ce se întâmplă cu atât mai des, dacă predicile se traduc din alte limbi, sau se folosesc autori, cari au scris pentru alte popoară cu alte referințe.

Cel mai dăunător defect al predicii din biserica română de azi este totala lipsă de psihologie, fără de care rămâne numai un chimbăl răsunător și mazăre aruncată în păretele uscat, pentru că atari piedici sunt adresate numai la auzul fizic nu însă și la suflet.

Cuvânt empiric, că predicile noastre nu sunt de cât o țesătură de citate într'o urzeală dogmatică sau morală, pur și simplu numai teoretică, precând în viața internă și sufletească nu se pătrunde. Cu predicile deosebită se usează predicatorii în locul figurilor parabolilor și analogiilor scoase din carnea vie a vieții etnice, sociale și a celei sufletești, de cele vechi iudaistice, chiar de cei mai puțini cărturari pricepute, sub cari se ascund adese vederi cu totul necreștine și netemporale.

Cuvântul lui Hristos avea putere, nu pentru că vorbea ca un D-zeu, ci pentru că vorbea ca un om cu exemple din viața și din ideile acelor oameni, cătră cari vorbea, de aceea combătând prejudeciile și viciile timpului și ale poporului său, era atât de priceput, în cât jidovii de fire nătangi și subiectivi, pricepându-l nu voia să-l priceapă.

În predicile noastre putem număra de 50 de ori cuvântul credință, de 60 de ori cuvântul nădejde, dară fiindcă lipsește viața sufletească foarte puțin provine dragostea ce pretinde sacrificii creștinești, eară cuvântul păcat și mântuire e aproape în tot pasagiul, fără ca să se între explicativ în conținutul acestor atât de vânturate concepte — pentru că lipsește psihologia indispensabilă la predica, ce pretinde a fi cu efect.

Cetind pe Chrisostom și pe Meniat aflăm o bogăție nesecată de psihologie, sociologie, medicină fizică și sufletească, din predicile lor cunoaștem nu așa, ceea ce știau ei, ceea-ce putea auditorul lor pricepe, cum trăia și ce lipsea auditorului lor, ear' viața sufletească de pe atunci ne sta în predicile lor ca o carte deschisă. Acești savanți ferecă pe psiholog mai intensiv, decât cel mai strimitoritor roman pe cel senzual.

Paralela între cuvântul lui Christos, a menționaților „guri de aur” și între al nostru de azi e atât de nefavorabilă pentru noi, încât pe acest teren suntem de numit numai niște formalisti, cari plinim acest obligământ numai ca un boeresc.

Drept aceea voind, cum se cuvine, a plini conștiincios acest sfânt obligământ, trebuie fraților, să curmăm cu acest sistem, deci mai puțină bibliologie și mai multă psihologie, și voind a combate moartea să sperăm cu viața.

V. Simigamoschi.

## CONVOGARE.

Adunarea generală a XV-a a Reuniunii noastre învățătoresți se va ținea în Giula (comitatul Bichiș), Duminecă și Luni în 10/23 și 11/24 Iulie a. c. cu următoarea

### PROGRAMĂ :

Ședința I-ă. 1. La 6 oare a. m. part. la „Utrenie” în bis. par. din Giula-germ. 2. „ 8 1/2 ” „ „ Sf. Lit. în Giula-mag. 3. După chemarea Duhului Sfânt, deschiderea adunării generale. 4. Constatarea presinților

și susceperă membrilor noi. 5. Presentarea rapoartelor și esmiterea comisiunilor. 6. „Un monument”, disertațiune de Sever Secula. 7. „Reforme în învățământul nostru confesional” dis. de I. Roman. Ședința a II-a, 8. „Meloda sunetelor vii”, după Gabel disertaț. de: I. Moldovan. 9. „Pedepsele corporale”, disertațiune de: Ersilia Cadar. 10. „Terminologia Matematiceii”, disertaț. de: Traian Givulescu. 11. „Necesitatea conștiinței și ambițiunii în activitatea învățătorului” disertațiune de: Ioan Roșu. Ședința a III-a 12. „Jubirea prea mare ca defect în educațiune”, disertațiune de G. Petrescu. 13. „Societatea de consum”, disertațiune de Patriciu Covaciu. 14. Rapoartele comisiunilor. 15. Propuneri și interpelări. 16. Alegerea locului și fixarea timpului pentru adunarea proximă. 17. Apel nominal și legitimarea certificatelor de prezență. 18. Alegerea comisiunii autenticoare. 19. Inchiderea adunării generale. Arad, din ședința comitetului ținută la 25 Iunie (8 Iulie 1905).

**Josif Moldovan**

vice-președinte.

**Dimitrie Popoviciu**

secretar general.

\*

### Informațiuni.

(cu privire la adunarea generală)

Plecarea învățătorilor și a oaspeților, în frunte cu comitetul reuniunii, din Arad, va fi Sâmbătă în 9/22 Iulie, cu trenul de 11 oare. Sosirea și primirea reuniunii în Giula la 2 ore p. m. După sosire încuierarea. La 7 oare convenire în grădina publică din Giula. Duminecă după prima ședință prânz comun în sala mare a grădinei publice. Duminecă seara la 8 oare **Concert împreună cu petrecere de joc** aranjat de comunele bis. Giula magiară și germană, cu concursul Teologilor din Arad, în onoarea și favorul reuniunii. Luni după ședința a III-a la 11 oare a. m., convenire de despărțire în grădina publică și plecare spre casă. Pentru cvartir și banchet să se însinue fiecare participant la Domnii învățători Iosif Ivan, ori Ioan Ionescu secretarii comitetului arangiator din Giula. În cât vom primi dela direcțiunile căilor ferate certificate pentru călătorie cu favor, vom trimite ad personam fiecărui membru câte un exemplar. Cei ce au lipsă de mai multe certificate de călătorie să se adreseze v. președintelui Iosif Moldovan în Arad. Convocare separată nu se trimite nici unui membru.

\*

### Programa concertului.

I. T. Lugojanu: a) Unule născut... b) Pre tatăl... c) Sfânt, sfânt... d) Pre tine te laudăm. II. Lachner: Faurul. Wachman: Floare, floarea. Abt: Serenadă. G. Dima: Detunata. Böniche: Coroana cufundată. Neubner: E prima azi III. T. Lugojanu: a) Calea mândrei. b) Frunză verde foi mărunte. c) Spune-mi măndro. d) Fă-mă Doamne. e) Ca la Breaza. IV. Heinze: O seară în Reuniunea de cântări din Ștregărești cu acompanjare de pian. În pauză se vor juca jocurile naționale „Bătuta” și „Călușerul”.

Bilet de intrare: Loge 6 cor., parter șirul 1—5 2 cor., parter șirul 5—10 1.60 cor., parter celelalte locuri 1.20 cor., galeria 1 coroană. Suprasolviri se primesc cu mulțămită la adresa părintelui paroh Petru Biberea, președintele comitetului arangiator în Giula-germană și se vor cvita publice. Biletele îndreptătesc și la petrecere.

## CRONICA.

**P. S. Sa Domnul Episcop diecezan Ioan I. Papp** a plecat în 2/15 Iulie a. c., la Reichenhall, unde va stă mai multe săptămâni. În absența P. S. Sale va conduce afacerile konzistoriale P. C. Sa Dl Roman R. Ciorogariu.

**Consistor pelnar** s'a ținut în localul consistorial din Arad Marți, la 11 Iulie n. c. sub presiul P. S. Sale D-lui Episcop diecezan.

S'a hotărât susținerea școlii de fete cu internat din Arad, cu toate jertfele pe cari le poate aduce dieceza. Acesta a fost singurul obiect al desbaterilor.

**Necrolog.** Subscrișii cu inima adânc întristată aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, trecerea din viață a mult iubitei și stimatei lor soție, respective mamă, soacră și bunică **Floarea Goldiș născ. Cornea** care împărțită fiind cu sf. Taine în al 75-lea an al vieții și 56-lea al fericitei sale căsătorii, astăzi în 30 Iunie v. și-a dat bunul și blândul ei suflet în mâinile Domnului. Rămășițele pământești se vor înmormânta Vineri în 1 Iulie v. la orele 10 a. m. în morminți din Cermeiu. Cermeiu, 30 Iunie v. 1905. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Isaia Goldiș, par. gr. ort. român în Cermeiu ca soț. Vasile Goldiș, secretar consistorial în Arad ca fiu. Elena Goldiș n. Luțai, noră Ioan Oprea, ginere. Iulia Oprea n. Goldiș, ca fiică. Ioan Jurca, Isaia Jurca, nepoți de fiică.

**Iconografie.** În editura tipografiei arhidiecezane a apărut „Iconografia și întocmirile din internul bisericeii răsăritene“ de Dr. Elie Miron Cristea, ieromonah. Valorosul op se află de vânzare la Sibiu cu 5 cor exemplar.

## Concurs.

În alumneul Zsigaiian din Oradea-Mare, afară de cei primiți se mai primesc pe anul școlastic 1905/1906 ca alumiști stipendiști încă patru tânări români gr. or. care vor studia la gimnaziul și școlile reale sau la academia de drepturi din loc, cari vor căpăta grătit în institut proviziunea întreagă.

Recursele ajustate cu: a.) Estras de botez. b.) Testimoniu școlastic. c.) Atestat de paupertate. d.) Certificat despre vaccinare, adresate Sanatului fundațiunei sunt a se trimite până la **1/14 August** a. c. la protopopul Orăzii-Mari Toma Pacală, în Oradea-Mare (Nagyvárad).

Totodată să avizează Onoratul public interesat, că în institutul acesta vor putea fi primiți tânări gr. or. români cari vor studia la școlile din loc, unde vor căpăta proviziunea întreagă pe plată de câte 40 cor. la lună, respective de 400 cor. la an, solvindă aticipative în 4 rate anuale.

În internat elevii vor fi supuși disciplinei institutului.

Oradea-Mare, 24 Iunie (7 Iulie) 1905.

Senatul fundațiunei Zsigaiiane din Oradea-Mare.

Toma Pacala

George Papp

protopopul Orăzii-Mari,  
ca președintele Senatului.

preot, actuar consistorial,  
ca notarul Senatului.

—□—

1—3

Nr. 341—1905.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ va conferi cu începutul anului școlar 1905—6 un stipendiu de 300 cor. din „Fundațiunea

Ioan și Zinca Roman“ pentru un elev de naționalitate română, fără deosebire de confesiune, ce urmează la vre-una din școlile medii din patrie, având preferință în senzul literilor fundamentale aceia, cari se înrudesc cu fericirii Ioan și Zinca Roman.

Cererile pentru acest stipendiu au să se înainteze Comitetului Central al „Asociațiunii“ în Sibiu (Nagy-szeben), strada morii Nr. 6, cel mult până la 10 Aug. a. c., provăzute cu următoarele documente:

a) Atestat de botez;

b) testimoniu de pe anul școlar 1904—5;

c) atestat de paupertate;

d) eventuale documente prin cari să se constate înrudirea cu fericirii fundatori.

Cererile intrate după termenul de 10 August n., nu se vor conzidera.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 18 Maiu 1905.

Ioșif Sterca Șuluțu,  
prezident.

Ioan I. Lăpădatu,  
secretar II.

—□—

1—1

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătorești dela școala confesională gr.-or. română din com. **Petriș** (comitatul Arad. pprezb. M-Radna), cu aceasta să escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: a) În bani gata 700 cor., b) în relut lemnelor 80 cor. din care este a se încălzi și sala de învățământ, c) Dela înmormântări cu liturgie unde va fi pofit 2 coroane, fără liturgie 1 cor., d) locuință cu 2 încăperi, staul pentru vite și grădină de legumi.

Dela recurenți să pretinde următoarele documente: 1. Estras de botez, 2. Testimoniu despre absolvirea cursurilor pedagogice și de cvalificațiune învățătorească, 3. Atestat despre serviciul neîntrerupt de mai înainte, 4. Declarațiune, că pe baza serviciului de când își formează pretensiune la cvincvenale.

Alegândul învățător va avea să instrueză elevii în cântările rituali, și a duce în biserică cantoratul, precum și a purta toate agendele scripturistice referitoare la speșele cultuali fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați a să prezenta la sfânta Biserică spre a-și arată desteritatea în cant și tipic, cei cu capabilitate de a conduce corul vor fi preferiți iar recursele ajustate cu documentele necesare, adresate comitetului parohial din Petriș a le subșterne în timpul legal P. O. D. protoprezbiter tractual și inspector școlar Procopie Givulescu în M.-Radna.

Petriș, din ședința comitetului parohial ținută la 19 Iunie (2 Iulie) 1905.

Ioșif Cimponeriu  
pres. com. par.

Zinovie Iancu  
notar adhoc.

În conșelegere cu: Procopie Givulescu, protoprezbiter inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătorești din **Hodiș**, să escrie concurs cu termin de **30 zile** dela primă publicare în foaia oficioasă.

Emolumentele sunt: 1. în bani 600 cor. 2. locuință și grădină, 3. 20 m. de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ. 4. Pentru conferință 12 cor. 5. Pentru scripturistică 6 cor. și 6. venitele cantorale dela mort cu liturgie 1 cor. 20 fil. fără liturgie 80 fil. și dela mort mic 40 fil. Învățătorul ales va fi obligat a conduce strana în biserică și a solvi dările publice după beneficiul său.

Reflectanții, vor avea a și subșterne recursele ajustate conform legii și cu declarațiune de când își formează drept la cvinevenal, adresate comitetului parohial concernent, la oficiul ppsc din Buttyin (Arad megye), în termenul fiesat, având a să prezentă în careva Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Hodiș spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința com. par. din Hodiș, ținută la 24 Iunie 1905.

*Avram Giurgiu*

pres. com. par.

*Nicolae Herber*

not. adh. al com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgea* ppresb. insp. șc.

—□—

1—3

Pe temeiul ord. Ven. Consist. de sub Nr. 2378/905, dupa trecerea în stadiul de penziune a învățătorului Nicolae Debeleac, pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți din **Drauț**, să escrie concurs cu termen de alegere în **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele anuale sunt: 1) Bani în număr 600 cor.; 2) Opt orgii de lemne pentru școală și învățător à 12 cor.; 3) Cvarțir corăspunzător și jumătate grădină; 4) Spesele de conferințe și paușal de scripturistică le supoartă comuna bisericească la trebuință; 5) Dela înmormântări unde va fi pofit 80 fileri, iar la înmormântări cu liturgie 2 cor.

Recurenții sunt avizați ca recursele lor, ajustate cu documentele legale de cvalificațiune prescrisă în § 60 din „Regulament” împreună cu declarațiunea că de când își formează dreptul la cvinevenal, și adresate comitetului parohial, au a le susterne P. On. Domn ppresb. Mihail Lucuța în Șiria (Világos), precum și a să prezentă până la termenul susindicat, în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Drauț, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Drauț, la 24 Iunie (7 Iulie) n. 1905.

*Meletie Popu,*

pres. com. paroh.

*Traian L. Debeleac,*

notar.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța*, ppresbiter rom.-ort. și inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți devenită vacantă prin pensionarea învățătorului Ioan Marcuș din **Giula-magiară** protoprezbiteratul Chișineu să escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. în bani 800 cor. 2. pentru lemne de foc pe seama învățătorului 52 cor., 3. pentru conferințe 10 cor., 4. venitele stolare dintr'o parohie și anume dela înmormântare mică unde va fi pofit 1 cor., iar la înmormântare mare 2 cor.. 5. Cvarțir liber în edificiul școlar cu grădină de legumi, 6. Cvinevenalul îl va primi dela stat. Alesul învățător va avea să conducă strana fără altă remunerațiune. Recurșele ajustate cu documentele de cvalificațiune legală prescrisă, adresate comitetului parohial din Giula-magiară au a să subșterne până la termenul sus indicat P. O. D. Dr. Ioan Trăilescu în Chișineu, eară recurenții sunt avizați a se prezentă în s. biserică din Giula-magiară în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic. Să recere ca alesul să fie pricepător de note ca să poată conduce atât corul vocal bisericesc cât și cel școlar cu elevii. Alesul numai după probă de un an va fi propus spre întărire dacă va corespunde așteptărei poporului.

Dat din ședința comitetului parohial din Giula magiară, ținută la 7 și 21 August st. n. 1904.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Dr. Ioan Trăilescu* protoprezbiter, inspector. școlar.

—□—

1—3

Cu provocare la rezoluțiunea Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 1300/905 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela clasele superioare din **Mândruloc** cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. 800 coroane salar fundamental, 2. 6 stânjini de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ, 3. 30 de coroane pentru participare la adunarea generală și conferințe, 4. 20 de coroane pentru scripturistică, 5. 2 cor. dela înmormântări cu liturgie și 1 cor. 60 fil. dela înmormântări fără liturgie, 6. una grădină mare și una mică pe intravilanul școlar, împreună cu locuință acomodată.

Se observă, că cel ales va avea titlul la cvinevenalii numai după prestarea serviciului de cinci ani în aceasta comună.

Reflectanții la acest post sunt îndatorați, ca recursele instruite conform §-lui 60 din regulamentul pentru organizarea învățământului în școalele populare și adresate comitetului parohial să le subștearnă P. On. domn Vasilie Beleş protopresbiter și inspector școlar, în termenul concursual, având tot odată a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică de aici, pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Mândruloc, din ședința comitetului parohial ținută la 26 Iunie (9 Iulie) 1905.

*Iancu Ștefănuț* m, p.,

președinte.

*Nicolae Cristea* m. p.,

notar.

Cu consensul ppresb. *Vasile Beleş*, insp. de școale.

—□—

1—3

Pentru vacanta parohiă **Dumbravă-filia Rostoci** în ppresbiteratul Hălmagiului, prin aceasta să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele încopciate cu această parohiă sunt: 1) Birul parohial dela 120 numere de case, câte una măsură de cucuruz cu coceni à 1 cor., de tot 10 cor., 2) Stolele uzuete dela înmormântări, botezuri și cununii etc., în calcul mediu alor 5 ani în urmă cam 150 cor. 3) Intregirea dela stat (congrua) pentru cei fără 8 clase 983 cor. anual. 4. De locuință însă va ave să se îngrijască alegândul preot.

Reflectanții la această parohiă vor avea să-și trimită recursele ajustate cu documentele recerute conform §-ului 13 din „Stat.-Org.” și adresate comitetului parohial din Dumbravă-Rostoci, la P. T. oficiu ppresbiter al Hălmagiului [Nagyhalmagy] până la termenul susindicat, și sunt avizați ca sub durata concursului să se prezinte în sfânta biserică din Dumbravă-Rostoci spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și omiletice, făcându-se cunoscut poporului.

Dumbravă, la 1/14 Maiu 1905.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru stațiunea de învățătoare. la școala de fete română gr.-or., din **Chitiház** [Kétegyháza] comit. Békés, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Venitele anuale sunt: 1. în bani gata 600 cor., solvite înainte în rate lunare; 2. 4 stângeni lemne din care se va încălzi și școala; 3. pentru conferințe și adunarea gen., 12 cor.; 4. pentru scripturistică 6 cor 66 fil.; 5. cortel liber cu 2 odăi, 2 cămări, una pentru lemne și o grădină de legumi; 6. pentru curatorat va îngriji epitropia culturală; recurente, numai cvalificate pot fi și au să-și insinue petițiile conform dispoșiunilor legale, cu documente originale adresate comitetului parohial și trimise oficiului ppresbiterat în

Chișineu [Kisjenő]. Se mai cere, ca aleasa se supra-vegheze elevele în sf. Biserică și se notifică, că pe conta școlii nu poate pretinde sau face, nici cea mai neînsemnată cheltuială. Cât pentru decret, aleasă îl va primi numai după funcțiune de 1 an.

Chitighaz [Kétegyház], din ședința extr.-ord. a comitetului parohial ținută la 7/\_0 Maiu 1905.

*Teodor Bugigan,*  
președinte.

*Stefan Dologa*  
notar.

În conțelegere cu *Dr. Ioan Trailescu* ppresbiter, insp. școlar.

—□—

1--3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala poporală gr. or. română din **Chișineu**, pprez-biteratul Chișineu, comit. Arad. devenită vacantă în urma penzionării învățătorului Grigorie Mladin se es-crie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publi-care în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) salar în bani gata 630 cor., b) pentru lemne 120 cor., c) pentru conferințe 30 cor., d) pentru famulație 20 cor., e) pentru scripturistică 8 cor., f) 3.1310□ jug. pământ arător cu un venit anual minimal de 240 cor., g) cor-tel corăspunzător în edificiul școlii h) stolele îndati-nate dela înmormântări i) pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji parohia. Cvinevenal se asigură alesului numai după cinci ani de serviciu învățătoresc împliniți aici. Cel ales va fi obligat a îndeplini servi-ciul cantoral în biserică precum și instrucțiunea în școala de repetiție fără altă remunerațiune.

Recurenții au să și trimită recursele ajustate cu documentele de ecalificațiune prescise și adresate co-mitetului parohial de aici la subscrisul protoprezbiter până la termenul susindicat. având a să prezintă în vr'o Duminecă ori sârbătoare în sf. Biserică, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic. Cei cari vor do-vedi, că știu instrua și conduce cor vocal vor fi pre-feriți.

Chișineu, din ședința comitetului par. ținută la 23 August 1904.

*Mihai Veliciu*  
președinte

*Grigorie Mladin*  
notar.

În conțelegere cu mine: *Dr. Ioan Trailescu* pprezbi-ter insp. școl.

□—

1 3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățăto-resc vacant dela clasele superioare din **Șoimos**, se deschide concurs, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Șc.“

Emolumentele incopciate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 600 cor. 2. Cvartir constătător din 2 chilii, cuină, cămară, podrum, grajd, cocină și gră-dină. 3. 12 m. de lemne pentru învățător. 4. Spese de conferință după cerință va primi dela comuna po-litică, iar în cât acele nu s'ar ajunge va suplini co-muna bisericască. 5. Despre scripturistică să îngri-jește comuna bisericască după trebuință. 6. Dela în-mormântări unde va merge perondat cu colegul său va avea — dela înmormântări simple 1 cor. 20 fileri, iar dela cele cu ceremonii 2 cor.

Alesul învățător este îndatorat a îndeplini și can-toratul în strana dreaptă și va instrua și elevii de partea bărbătească dela școala de repetiție fără altă remu-nerațiune.

Recurenții sunt avizați ca recursele lor ajustate cu documente de ecalificațiune și adresate comitetului parohial din Șoimos să le susțearnă în termenul con-cursual la oficiul ppresbiteral în M.-Radna (cottul A-

rad), iar dâșii să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s-ta biserică din Șoimos, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic. Cântăreții buni și condu-cătorii de cor vor fi preferiți. Alesul învățător va avea drept la cvinevenal numai după-ce a servit neîntrerupt 5 ani în comună.

Dat din ședința com. par. din Șoimos, ținută la 19 Iunie st. v. 1905.

Comitetul parohial  
În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* m. p., ppresbit.,  
inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din **Căpruța**, tractul Radnei, prin aceasta se es-crie concurs, cu termen de recurgere de **30 zile** dela I-a publicare în foaia oficioasă diecezană.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar pe an 1905/6 școl. 600 cor. iar începând dela 1906/7 700 cor. 2. 2 jughere pământ cu un venit circa 60 cor. 3. 20 metri lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ. 4. Famulație 20 cor. 5. Spese de conferință 20 cor. 6. Scripturistică 6 cor. 7. Locuință cu grădină. 8. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. Darea pământului o va plăti învățătorul. Totodată este îndatorat alesul a conduce strana și corul vocal, fără altă remunerațiune. La cvinevenal are drept numai după 5 ani serviu în comună neîntrerupt. Dela recurenții se va cere ecalificație învățătorescă congorm Ș-ului 60 din „Regulament“ apoi estras de botez și atestat despre serviciul prestat, și să se prezinte în vre-o Du-minecă ori sârbătoare la biserică, pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic. Recursele ajustate le vor subșterne pe calea Prea On. Domn Procopie Givu-lescu, protoprezbiter și inspector școlar în M. Radna, comitetului parohial din Căpruța.

Dat în Căpruța, la 5/18 Iunie 1905.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Procopie Givulescu* protoprez-biter și inspector școlar.

--□--

2--3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățăto-resți din **Saturău** (inspectoratul Hălmagiului), se es-crie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente:

1. În bani gata din cassa culturală 200 cor. 2. 10 șinice bucate în natură, jumătate grâu, jumătate cucu-ruz evaluate în 100 cor. 3. 24 m. lemne în natură din cari este a se încălzi și școala. Ale învățătorului sunt prețuite în 48 cor. 4. Conferință 10 cor. 5. Scripuris-tică 8 cor. 6. Curator 6 cor. 7. Locuință cu grădină și grajd pentru vite. 8. Intregirea la 800 cor. amăsurat disp. Ven. Consitor Nr. 2255/1905 cerută deja, alegân-dul poate spera a primi dela stat pe calea bisericască diferința de 452 cor. Alegândul are să îndeplinească și cantoratul.

Reflectanții sunt invitați a-și înainta recursele lor ajustate legal și adresate comitetului parohial din Sa-turău în termenul mai sus indicat Prea on. oficiu pprez-biteral în Hălmagiu (Nagy-Halmagy), având a se pre-zentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Saturău, la 2/15 Iunie 1905.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* pprezb insp. șol.

—□—

2--3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățăto-resc vacant din **Aciuța** (inspectoratul Hălmagiului) se es-crie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă

Beneficiul încopciat cu acest post este: a) In bani gata din cassa cultului 500 cor. b) 6 stângeni de lemne din care se va încălzi și școala prețuite în 96 cor. c) Spese de conferință inv. 10 cor. d) Scripturistica 5 cor. e) Venite contorale 10 cor. f) De cvartir până la edificarea școlii se va îngriji învățătorul alegând. Intregirea din visteria statului cu 300 cor. spre a fi completată suma de 800 cor. s'a cerut, deci alegândul poate spera la un salariu conform legii.

Reflectanții la acest post sunt avizați ca recursurile lor ajustate cu toate documentele conform „regulamentului pentru învățământ” și adresate comitetului parohial din Aciuța să le susțină până la termenul susindicat P. T. oficiu pprezbiteral al Halmagiului (N. Halmagy) precum și să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Aciuța spre a-și arăta îndemănare în cant și tipic.

Aciuța, 10/21 Iunie 1905.

Comitetul parohial

In conțelegere cu mine: *Cor el Lazar* prezb. insp. școl.

—□—

2---3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățorești din **Prăvăleni** (inspectoratul Halmagiului) se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariu în bani gata 400 cor. 2. 4 orgi de lemne lungi pentru încălzitul școlii și pentru învățator prețuite în 80 cor. 3. Spese de conferințe învăț. 10 cor. 4. Dreptul de pășunat pentru 10 vite în pașunea foștilor urbariști în preț de 60 cor. 5. Venite cantorale cam 50 cor. 6. Cvartir liber cu grădină 7. Intregirea din visteria statului pe calea autorităților bisericesti în suma de 400 cor. Alegândul învățator poate spera ca va primi deoarece aceasta întregire s'a cerut deja. Alegândul învățator are să îndeplinească și agendele cantorale fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați, ca recursurile lor ajustate cu documentele recerute în original ori copie autentică și adresate comitetului parohial din Prăvăleni să le susțină pe calea oficiului inspectoral din Halmagi (N. Halmagy) până la termenul susindicat, și să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare sub durată concursului la sf. Biserică din Prăvăleni, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Prăvăleni, 5/18 Iunie 1905.

Comitetul parohial

In conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* pprezb. insp. școl.

—□—

2 3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățorești dela școala a II-a de băeți din **Târnova** (protoprezbiteratul Siriei) devenită vacantă prin decedarea învățatorului Crăciun Ignuța, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Dotatiunea anuală este: 1. Salariu fundamental 600 (șase sute) coroane. 2. Pentru scripturistica 6 cor. 3. Pentru conferințe 20 cor. 4. In lipsa de locuință în natură alesul va beneficia anualminte de 40 cor. 5. Folosința unei jumătăți din grădina școlii estimate în 30 cor. Dela înmormântările unde va fi pofit va primi câte 1 (una) coroană. Strana va fi obligat a o providea fără altă remunerațiune. Reflectanții sunt avizați a se declara de când își formează dreptul la cvineval, care se va cere din visteria statului, în sfârșit ca recursurile ajustate legal și adresate comitetului parohial să le înainteze la Prea on. oficiu protopopes, rom ort. în Siria, având a se prezenta odată în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial ort. rom. din Târnova, la 12/25 Iunie 1905

*George A. Pribac*

pres. com. par.

*Pavel Mateiu*

not. com. par.

In conțelegere cu: *Mihail Lucuța* pprezb. insp. școl.

□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățorești din **Almaș**, să escrie concurs, cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Venitele acestor stațiuni sunt: I. Pentru încătătorul dela clasele inferioare [I. și II]. a în bani gata 400 cor. b] : 0 șinice bucate, anume 12 șinice grâu și 8 șinice cucuruz, prețuite în 224 cor. c] spese de conferință 20 cor. d] scripturistica 10 cor e] 10 stângeni lemne, din cari 4 stângeni pentru încălzirea salei de învățământ f] pentru curatorat 12 cor. și 6 măsuri de cucuruz g] cvartir cu 2 chilii, cuină, cămară și 1/2 din grădină. Alesul va avea a conduce strana stângă.

II. Pentru înătătorul dela clasele superioare [III-IV]. a] în bani 400 cor. b] 20 șinice bucate, [12 șinice grâu și 8 șinice cucuruz] c] conferința 20 cor. d] scripturistica 10 cor. e] 10 stângeni de lemne, din cari 4 st. sunt pentru sala de învățământ f] curatorat 12 cor. și 6 măsuri cucuruz g] venitele cantorale circa 100 cor. dela înmormântări cu liturgie 2 cor., dela înmormântări, maslu, liturgii private, parastase unde va fi pofit câte 1 cor. și h] cvartir cu 2 chilii, cuină, cămară grajd și 1/2 grădină. Alesul va avea a conduce stana dreaptă.

Unul dintre învățătorii aleși e îndatorat a instrui în școala de repetiție, ear celalalt a iniția și a conduce corul vocal. Pentru inițiarea și conducerea corului să pune perspectivă o remunerațiune de 100 cor. din cassa bisericeii.

Cvinevenalele le vor primi, numai după serviciu de 5 ani în această parohie.

Recurenții sunt avizați, ca recursurile lor ajustate cu documentele recerute și cu atestat despre eventualele servicii, adresate comitetului par. din Almaș, să le susțină la oficiul ppece din Butyin (com. Arad.), având a să prezenta în careva Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică din Almaș, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința comit. par. ținută la 19 Iunie, 2 Iulie 1905.

*Alesandru Nica*

pres. com. par.

*Ioan Iancin*

not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Georgea* pprezbiter insp. școl.

—□—

2—3

Nr. 327/905

Spre scopul conferirii de **stipendii** din „**Fundațiunea lui Gozdu**” pe anul școlar 1905/6 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți militari la armata comună și honvezi — se serie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

- a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericeii ortodoxe orientale române, spre care scop se recerestrasul din matricula botezaților, provăzut cu clasuala parohului competent, că și de present aparține la biserica greco-orientală română —
- b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să susțină studenții de la școalele medii atestatul despre anul școlar 1903/4, ear cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut; că nici averea



## Supliment la „Biserica și Școala“ Nr. 27.

c) proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă și date pozitive despre această avere și trebuie să fie scris și de preotul locului, ear dacă nu ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie scris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa întru timp și despre purtarea sa morală pe acest — timp.

3. Fiecare concurent are să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile, cum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Cei ce voesc să studieze în străinătate au să arete necesitatea de a face studii în străinătate ca în cazul dacă li-se va vota stipendiul să se poată îndată esopera concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școalelor militare de cadeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiilor staverite în acest concurs (p. a) c), 2, 3, 6, 8, și 9) numai atunci se vor estrada comandei școalelor militare dacă concurentul va documenta că este privit de elev regulat la respectiva școală de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunii lui Gozsdu Budapest VII, Holló utcz 8. sz. **până la 5 August n. c.**

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroaselor și câștigarea gradului de doctor, dă până la termenul susindicat, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1904/5 căci altcum li-se va sista stipendiul, resp. nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile cari nu sunt instruate cu documentele susamintite sau sosite după termenul eșcris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul espedării regulate, fiecare concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozsdu ținută în Iunie 1904/5.

Comitetul.

3-3

—□—

Conform Inaltei dispozițiuni Consistoriale dela 1/14 Iunie a. c. Nr. 2255 ex. 1905 prin aceasta se escrie concurs pentru stațiunea vacantă învățătorească dela clasele inferioare a școalei gr. or. române din **Checia-română** (Román-Kécsa) protoprezbiteratul Banat-Comloș cu termin de **30 zile** dela prima publicare. Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani gata 440 cor. 2. Doauă jug. cat. pământ arător 100 cor. 3. Doauăzeci chible grâu prețuit à 6 cor. 120 cor. 4. Cinci chible cucuruz prețuit à 4 cor. 20 cor. 5. Pentru conferință peste tot anul 15 cor. 6. Pentru scripturistică 10 cor. 7. Pentru călziment din care alegândul învățător este obligat a încălzi și școala sa 80 cor. 8. După ce învățătorul nu are cvartir până ce comuna bisericească va edifica, primesc rebonificare de 80 cor. anualminte. În cât privește cvincvenalul alegândul învățător 'l va primi numai după ce a servit cinci ani neîntrerupt în comuna noastră ca ales și definitizat.

Doritorii de a recurge la aceasta stațiune sunt poftiți ca în termenul legal să se prezinte în sf. biserică din Checia-română pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic, ear recursele ajustate după toată regula și adresate comitetului parohial din Checia-rom. să le înainteze P. O. D. ppresbiter Paul Miulescu, în Nagy-Komlos (Torontál megye) în termenul mai sus indicat. Se notifică în urmă că alegândul învățător după pământul befiat de dâsul este obligat a solvi toate sarcinile publice, nu alt cum și a conduce și strana stângă fără altă remunerațiune. Cântăreți buni și conducători de cor sunt preferiți.

Dat în ședința comitetului parohial din Checia-română ținută la 25 Maiu 7 Iunie 1905.

Comitetul parohial

În absența și din încredințarea P. O. D. ppresb. tractual.

Cu consensul ppreb. trac. *Silviu Bichicean* par. Nereu.

—□—

3-3

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Groși** să escrie concurs cu termenul de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în Organul oficios „Bis. și Șc“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) Salar în bani gata 600 cor. 2) Paușal pentru conferință 16 cor. 3) Paușal pentru scripturistică 10 cor. 4) Paușal pentru familiat 20 cor. 5) Paușal pentru lemne, din cari are a se încălzi și sala de învățământ 72 cor. 6) Pământul învățătoresc. 7) Cvartir cu grădină de legume. 8) Cvincvenalul. prescris i-se va esopera învățătorului dela Înaltul guvern după serviciul de 5 ani în comună.

Reflectanții la acest post să-și instrueze documentele necesare și subștearnă P. On. Domn ppresbiter tractual Procopie Givulescu în M.-Radna și să se prezenteze în s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Groși, la 29 Maiu 1904.

Comitetul parohial.

În conșelegere cu: *Procopie Givulescu* ppresbiter inspector de școale.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a ambelor posturi de învățători și anume la școala inferioară cu clasele I-II. și la școala superioară cu clasele III-IV dela școalele noastre din comuna **Alioș** ppresb. Lipovei, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: I. Pentru învățătorul dela școala inf. 1. În bani gata 720 cor. 2. Grădina din satul bătrân. 3. 16 metri de lemne pentru folosința proprie. 4. 10 cor. pentru conferință. 5. 10 cor pentru scripturistică. Învățătorul este îndatorat a conduce strana stângă și a instrua elevele școalei de repetiție fără altă remunerație. Se observă că conform Inaltei rezoluțiuni Consist. Nr. 4701/1904 la postul dela școala inf. se admite recurgerea și de învățătoare și în caz când ar deveni aleasă o învățătoare, aceea va fi îndatorată, a se îngriji dânsa din al său pentru prevederea cu un canton în strana stângă. II. Pentru învățătorul dela școala superioară. 1. În bani 720 cor. 2. 16 m. lemne pentru folosința proprie. 3. Învățătorul să înființeze și conducă cor vocol și în fiecare an să instrueze 2 elevi în cântările bisericești; pentru acest serviciu va beneficia 2 jug. pământ. 4. Dela înmormântări unde va fi poftit, va avea stola usuată. Învățătorul este îndatorat a conduce strana dreaptă și a instrua elevii școalei de repetiție fără altă remunerație.

Fiecare inv. are cortel liber în edificiul școlar constător din 2 chilii, cuină, cămară și supra-edificatele din curtea școlii, grădina și podrumul școlii le vor folosi în părți egale-frățește. Cvincvenalele se vor primi dela stat. Contribuția reg. o va soli fiecare învățător din al său.

Recurenții la aceste posturi sunt avizați, ca recursele lor, ajustate cu documentele legale de cvalificațiune, și arătând în recursul lor anumit pentru care post recurg împreună cu declarațiunea că de când și până când își formează dreptul la cvincvenal, și adreseate comitetului par. au a le subșterne P. T. Dlui presb. Voicu Hamsea în Lipova (Lippa) precum și a se prezenta până la terminul sus indicat, în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Alioș, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Alioș, în 7/20 Iunie 1905.

În conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea* protoprezbiter

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești dela școala noastră din **Valemare** (filia la Feniș) se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) Salar în bani gata 270 cor. 2) Pentru bucate 130 cor. 3) Pentru lemne 80 cor din care are a se încălzi și școala, 4) Pentru scripturistică 20 cor. Spese de 5) conferință 16 cor. 6) Pentru curatorat 10 cor. Cătră care salar, se atinge suma de 800 cor. comuna bisericăscă a petiționat la Înaltul guvern pentru o întregire cu 400 cor.

Dela recurenți să cere cvalificațiunea prescrisă în §. 60 din „Regulament“ fiind avizați că toate documentele legale adresate comitetului parohial din Valemare să le subștearnă până la terminul susindicat Of ppresb. al Hălmagiului (Nagyhalmagy) precum și a se prezeta în biserică din Valemare în vre-o duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritea în, cântare și tipic după ce alesul are să îndeplinească și cantoratul atât în biserică cât și afară de biserică.

Valemare, la 6/19 Iunie 1905.

*Ioan Serac*  
pres. com. par.

*Mihai Oarce*  
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* ppresb. inspector școlar.

—□—

3—3

### Licitațiune minuendă.

Pe baza conclusului Ven. Conzistor eparhial Nr. 2577/1905 prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru repararea și văruirea esterioră și interioră a s-tei biserici gr.-or română din Șilindia [protopresbiteratul Buteni].

Pețul de esclamar: 1601 cor. 63 fil.

Reflectanții vor avea să depună nainte de începerea licitațiunii ca vadiu 10 % din prețul de esclamar în bani gata ori în hârtii acceptabile. Oferte nu se primesc, la licitațiune se poate participa numai verbal.

Licitațiunea se va ținea Duminecă în 17/30 Iulie 1905 la 10 ore a. m. în școala confesională din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a da lucrările reflectantului cu mai multă garanță, fără pri-

vire la rezultatul licitațiunii. Proiectele de spese se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Șilindia la 24 Iunie [7 Iulie] 1905.

*Axentie Chirilă,*  
paroh.

—□—

1—2

Pe baza concluzului Ven. Consistor eparhial Nr. 2580/1905, prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru pictarea sfintei biserici din comuna **Igris** (Egres Torontál megye pprezbiteratul Banat-Comlos). Prțul de esclamar 2460 coroane. Planul proiectul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Reflectanții vor avea să depună nainte de începerea licitațiunii ca vadiu 10% zi zece percente din prețul de esclamar, în bani gata, ori hârtii acceptabile. Licitațiunea se va ținea Duminecă în **10/23 Iulie** 1905 la 3 ore p. m. în școala confesională locală.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a da lucrările reflectantului cu mai multă garanță, fără privire la rezultatul licitațiunii. Licitanții au să se prezenteze pe speșele lor proprii la licitațiune.

Igris, 16/29 Iunie 1905.

*Simion Crista*  
pres. com. par.

—□—

3—3



### Cercetați marea prăvălie

alui

## Sommer Jozsef

Arad, Strada principală în palatul bisericeii rom.-catolice,

Fondată la anul 1863,

în care vor afla îndeosebi domnii preoți:

### 👉 pălării preoțești 👈

de calități deosebite și dela cei mai experți măiestri, cu prețurile cele mai ieftine ce există. Pe lângă asta on. public român va găsi în marele magazin pe lângă serviciu prompt, având de conducător al prăvăliei pe un român, ca on. clienți să fie pe deplin mulțumiți, următoarele articole:

👉 pălării de tot soiul, cilindre, și clac, 👈  
cămăși de vară și de iarnă, gulere, manșete,  
mănuși de vară și de iarnă, cravate, ciorapi, căciuli persiane, umbrele, etc. din fabricele cele mai renumite franceze și engleze.

Sperând, că on. public român din loc și provincie mă va onora cu vizitele sale punându-și toată încrederea în firma prăvăliei mele semnez cu deosebită stimă:

5—5

**Iosif Sommer.**

